

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

met steun van limburg.be

Titel: Waterkwaliteit, een geïntegreerde aanpak

Projectcode: KML22/LEA/04

Promotor: Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw

Voortgangsverslag

X Eindverslag

Aankruisen wat van toepassing is (eindverslag enkel als het project afgelopen is)

Stand van zaken project:

Het project is goed opgestart. Er is direct met de partnergemeenten gesproken over de aanpak van de bedrijfsbezoeken. Dit heeft geresulteerd in twee infovergaderingen om het project kenbaar te maken. Daarnaast zijn er door de gemeenten brieven uitgestuurd om landbouwers attent te maken dat ze zich kandidaat konden stellen voor een bedrijfsbezoek en bijhorend advies. In de tussentijd is er vooral overleg gepleegd met de bevoegde overheidsdiensten (VLM, VMM) om de interpretatie van de regelgeving te verduidelijken. Op het moment van de eerste bedrijfsbezoeken waren nog niet alle interpretaties opgehelderd. Daarom zijn de eerste adviesrapporten uitgesteld naar 2023. Per 31/12 waren er reeds 4 bezoeken uitgevoerd en stonden er 8 gepland voor januari 2023. Wat dat betreft zit het project dus op schema. De deelnemende bedrijven staan op heden ook sterk achter het project maar geven wel aan dat er bij veel landbouwers angst is om deel te nemen omdat men sancties vreest wanneer op het bedrijf onvolkomenheden worden vastgesteld. Samen met de gemeenten is afgesproken om de groep langzaam te laten groeien in de veronderstelling dat dit vertrouwen langzaam groeit. Aan de bedrijven is tevens de kans geboden om bodemanalyses te laten uitvoeren. Hiervoor waren per 31/12 ook de eerste staalnameplaatsen afgesproken maar zijn nog geen analyses uitgevoerd.

Ook tijdens het 1ste semester van 2023 kende het project een goed verloop. Per 30/06 werden al 28 bedrijfsbezoeken met bijhorende advies gerealiseerd. Aangezien de interpretatie van de regelgeving regelmatig om verduidelijking vroeg, werd er op regelmatige basis overleg gepleegd met de bevoegde instanties (VLM, VMM en Handhaving). Verder werd een nieuwe oproep via de gemeentes gelanceerd en werd het project tevens onder de aandacht gebracht tijdens de winterstudievergadering van het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw alsook op de opendeurdag van het Biotechnicum.

Per 31/12/2023 werden 44 bedrijfsbezoeken met bijhorend adviesrapport succesvol gefinaliseerd. In het eerste deel van 2024 werden nog 3 bijkomende bedrijfsbezoeken uitgevoerd. Het project zit dus heel mooi op schema. Op regelmatige basis vind er nog steeds overleg plaats met de bevoegde overheidsdiensten (VMM, VLM en handhaving) ter verduidelijking van de huidige wetgeving. Verder werden de resultaten van het project reeds toegelicht op de Landbouwrap in Pelt en Peer.

Naast het luik bedrijfsbezoeken is er tevens een demoperceel rond vanggewassen aangelegd. Deze vanggewassen zijn gezaaid in Augustus. Dat was een zeer droge periode wat de opkomst van de vanggewassen wel bemoeilijkt heeft. Het perceel was dus niet in optimale conditie. Desondanks is

er een demonstratienamiddag geweest waarin landbouwers kennis konden maken met de verschillende variëteiten.

Op 30 augustus werd een demoperceel rond vanggewassen na granen aangelegd. Er werden 10 enkelvoudige soorten en 6 mengsels gezaaid (zie proefplan in map 'Proefopzetten groenbedekkers'). De nattere nazomer zorgde voor een mooie opkomst. Een proefoogst werd uitgevoerd, er vonden twee bemonsteringen plaats alsook stikstofstalen werden genomen. Het onderwerken van de verschillende objecten staat gepland voor het voorjaar 2024.

Op 10 oktober werd een demoperceel rond vanggewassen na maïs aangelegd. Hier werd gekozen om volgende soorten in te zaaien; Italiaans/Engels raaigras, Turbo Quattro, Japanse haver, Greencover gras-rogge, snijrogge en turbo méteil (zie proefplan in map 'Proefopzetten groenbedekkers'). Zowel een proefoogst als stikstofstalen werden reeds genomen.

Een demomoment rond het onderwerken van verschillende groenbemesters werd georganiseerd 28 maart op het demoperceel vanggewassen na granen. Tijdens deze demo gingen we dieper ingaan op de resultaten reeds aanwezig rond organische koolstofaanbreng, zowel ondergrondse- als bovengrondse aanbreng, alsook rond de opname van stikstof. Het uitzonderlijk natte voorjaar heeft echter roet in het eten gegooid. Het demoperceel was te nat waardoor de demo last minute werd geannuleerd. Er werd meteen naar een oplossing gezocht en besloten een nieuw vanggewas perceel in te zaaien. Er werd een perceel geselecteerd waar opnieuw verschillende groenbedekkers, zowel enkelvoudige als mengsels, na granen zullen worden aangelegd. Een demonstratiemoment zal nog volgen.

De verschillende groenbedekkers, zowel enkelvoudige als mengsels, werden reeds aangelegd. Er werd gekozen voor de aanleg van volgende 14 objecten:

Nr.	Groenbedekker	Zaaidichtheid (kg/ha)	Gezaaid aan (kg/ha)	Vorstgevoeligheid
1.	Bladraap	3 – 6	6	Verschillend van soort
2.	Phacelia	8 – 12	10	Ja
3.	Greencover Budget	10 – 15	10	Ja
4.	Greencover Humus	20	20	Zeer vorstgevoelig
5.	Gele mosterd	20	20	Zeer vorstgevoelig
6.	Bladrammenas	20 - 50	20	Ja, maar minder dan gele mosterd
7.	Zonnebloemen	20	20	Ja
8.	Greencover Vegetable	25	25	Zeer vorstgevoelig
9.	Greencover Name Late	25	25	Zeer vorstgevoelig
10.	Grasklaver	40 – 45	35	Jonge klaverplantjes zijn gevoelig aan nachtvorst
11.	Italiaans raaigras	25 – 40	40	Nee
12.	Japanse haver	40 – 80	50	Ja
13.	Rogge	60 – 120	100	Nee
14.	Feed cover	42	45	Ja

De opkomst en groei van de verschillende groenbedekkerplotjes werd opgevolgd. Verder werden ook reeds proefoogsten gedaan ter bepaling van de boven- en ondergrondse biomassa en aanbreng organische stof. Deze stalen worden momenteel in labo bij de Bodemkundige Dienst van België verwerkt. In het voorjaar van 2025, namelijk op 13 maart, zal op dit demoperceel een demonstratievergadering georganiseerd worden, uiteraard onder voorbehoud van de

weersomstandigheden, waarbij de verschillende groenbedekkers zullen worden toegelicht, alsook de verschillende resultaten van de boven- en ondergrondse biomassa bepalingen, organische koolstof aanbreng, stikstofopname, etc. Verder zullen er ook verschillende machines aanwezig zijn die ter plekke het onderwerpen van groenbedekkers zullen demonsteren.

Op 12 november vond een demonamiddag plaats op het proefperceel. Een infobundel werd ontwikkeld (zie bijlage). Op 21 augustus vond onze open dag van PVL plaats. Op deze studiedag werd het Leaderproject toegelicht aan de aanwezige landbouwers door middel van een presentatie (zie bijlage). Het belang van een groenbedekker, de verschillende soorten, de voorlopige resultaten verkregen tijdens het project alsook de toekomstplannen werden hierbij voorgesteld. Verder werd ook een artikel rond groenbemesters voorbereidt. Dit artikel staat gepland komend voorjaar gepubliceerd te worden.

De tweede bedrijfsbezoeken zijn lopende en zorgen voor positieve feedback. De 2de bedrijfsbezoeken zullen afgerond worden in het voorjaar van 2025 waarna er nog eens een bijeenkomst met de verschillende partners georganiseerd wordt voor het eindresultaat van het project te duiden. Verder zijn we ook aan het kijken voor de aanmaak van een tool waar landbouwers naar toe kunnen gaan en zelf kunnen beoordelen of hun bedrijf voldoet aan de erf- en silosappen regelgeving.

Er is ook de vraag gekomen om op Agriflanders (2025) te staan met de maquette over erf- en silosappen. De maquette trok veel kijklustigen waardoor over het project breed gecommuniceerd werd.

Tevens werden ook al 31 praktijkstalen geanalyseerd in kader van het project (tem 31/12/2024).

Per 15 april 2025 werden 2 bijkomende stalen geanalyseerd wat het totaal brengt op 33 praktijkstalen. Dit aantal is minder dan vooropgesteld bij de start van het project. Landbouwers hadden gedurende de projectperiode uiteraard de vrije keuze om stalen te laten nemen of niet. Wij kwamen tot de conclusie dat landbouwers vaak al stalen hadden omwille van fosfaatklasse waardoor een staalname binnen het project overbodig werd.

13 maart 2025 vond de demodag plaats. Deze demodag bleek een succes te zijn met wel 30 aanwezigen. Na meer informatie over onder andere de voor- en nadelen van groenbedekkers werden de resultaten omtrent organische koolstofaanbreng in boven- en ondergrondse biomassa alsook N-opname door het gewas en rest-N in de bodem toegelicht. Tevens werden de verschillende groenbedekkers mechanisch verkleind door middel van 6 verschillende machines (uitnodiging + presentatie demodag in bijlage; in deze presentatie staan tevens alle resultaten van de metingen).

De 2de bedrijfsbezoeken werden afgehandeld. We zijn in totaal van 92 naar 50 knelpunten gegaan. Wat eigenlijk wilt zeggen dat we van gemiddeld 2 knelpunten per bedrijf naar 1 knelpunt er bedrijf zijn gegaan. Bij de start waren er 9 bedrijven waar 0 knelpunten zijn waargenomen. Bij het einde zijn dit 11 bedrijven. Ook bij de start waren er 17 bedrijven met 3 of meerdere knelpunten. Op het einde zijn dit er nog 7. Algemeen kan dus geconcludeerd worden dat het project een positieve bijdrage heeft geleverd op de erf- en silosappen problematiek.

Tijdens de projectperiode werd tevens een erf- silosappen tool ontwikkeld (www. erf-en-silosappen.be). De tool is zo opgesteld per bedrijfsonderdeel dat landbouwers hierin kunnen kiezen welk bedrijfsonderdeel ze kunnen evalueren. Hierin zit wetgeving gegoten, een vragenlijst en advies. Zo kunnen landbouwers zelf evalueren waar ze nog werkpunten aan hebben maar ook direct tips and tricks krijgen. Op het einde zal er ook staan indien ze graag een bedrijfsbezoek hebben ze beroep kunnen doen op de kennisportefeuille. In bijlage werden wat screenshots van de tool toegevoegd ter visualisatie.

Het artikel werd reeds gepubliceerd in Akkerbouwkrant, landbouwleven en Melkveebedrijf (Origineel artikel zie bijlage alsook de verschillende publicaties).

Geef een verantwoording van de reeds gemaakte kosten. Kosten die u heeft gemaakt voor activiteiten **die niet konden doorgaan** omwille van de coronamaatregelen geeft u aan bij de **volgende vraag**.

De reeds gemaakte kosten hebben voor een groot gedeelte direct of indirect betrekking tot de bedrijfsbezoeken. Indirect is alles wat de voorbereiding ervan behelst zoals literatuurstudie, opmaken checklijsten, overleg met bevoegde diensten etc.

Naast de kosten i.f.v. de bedrijfsbezoeken is ook de aanleg en opvolging van het demoperceel een belangrijke factor die de personeelsinzet op heden mee bepaald heeft.

De reeds gemaakte kosten tijdens jan – juni 2023 hebben opnieuw direct of indirect betrekking tot de bedrijfsbezoeken.

De reeds gemaakte kosten tijdens jul – dec 2023 hebben opnieuw direct of indirect betrekking tot de bedrijfsbezoeken. Naast deze kosten zijn er ook kosten voor de aanleg en opvolging van de twee demopercelen vanggewassen.

De reeds gemaakte kosten tijdens jan – juni 2024 hebben vooral betrekking op opvolging demopercelen + voorbereiding demomoment (wat last minute diende geannuleerd te worden wegens te slechte weersomstandigheden) wat zich uit in zowel werkings- als personeelskosten.

De reeds gemaakte kosten tijdens juli – dec 2024 hebben direct of indirect betrekking tot de bedrijfsbezoeken. Naast deze kosten zijn er ook kosten voor de aanleg en opvolging van het demoperceel vanggewassen alsook algemene communicatie, projectadministratie, etc.

De reeds gemaakte kosten tijdens jan – 15 april 2025 hebben direct of indirect betrekking tot de 2de bedrijfsbezoeken en de ontwikkeling van de erf- en silosappentool. Naast deze kosten zijn er ook kosten voor de opvolging van het demoperceel vanggewassen alsook het organiseren van de demodag, algemene communicatie, projectadministratie, etc.

Wat werd al gerealiseerd en wanneer?

Zie bovenstaand.

Hoe werd over het project gecommuniceerd tijdens de afgelopen projectperiode/afgelopen half jaar? (o.a. persartikels, foto's, publicaties, persteksten, enz. ... toevoegen).

Volgende communicatie is reeds gebeurd:

- Infovergaderingen te Peer (08/11/2022) en Pelt (25/10/2022) (presentatie wordt mee opgeladen in de communicatie)
- Demonamiddag perceel vanggewassen
- Voorstelling project tijdens winterstudievergadering Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (30/01/2023) (flyers in de communicatie)
- Voorstelling project tijdens opendeurdag Biotechnicum (07/05/2023) (foto's in de communicatie)
- Huidige resultaten werden op 11 september 2023 voorgesteld op de landbouwraad van de gemeente Pelt
- Huidige resultaten werden in december voorgesteld op de landbouwraad van de gemeente Peer.
- Overleg gemeente Pelt op 12 februari 2024 (ppt in bijlage).

- Opendeurdag Biotechicum + PVL op 5 mei 2024 (foto's in bijlage).
- Demonstratienamiddag perceel groenbedekkers 12/11/2024 (foto's + infobundel in bijlage)
- Landbouwonderzoek – open dag 2024 – 21/08/2024 (foto's, uitnodiging + ppt in bijlage).
- Demodag Groenbedekkers op 13 maart 2025 (uitnodiging + presentatie in bijlage).

Datum	Waar?	Naam/titel	Wat?	Link	Bezoekers/weergaven	Gedeeld	Geliked/reacties	Klikken op link
1/07/2022	Site	Waterkwaliteit, een geïntegreerde aanpak	Projectpagina	https://www.pvl-vzw.be/	47	-	-	-
30/08/2023	Facebook	Inzaaien groenbemeste perceel	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/videos/868467088031787/	2921	3	11	2
10/10/2023	Facebook	Inzaaien groenbemeste perceel	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid027JrXNML4uHV5yv4fcXphPCXZQwdUqlyheB6nY5qy9AJmuBj3E4GTH5EbcNAYt7D4I/	4120	3	14	4
4/03/2024	Nieuwsbrief	Nieuwsbrief maart	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/78a908792893/uitnodiging-winterstudievergadering-6717888	163	-	-	9
11/03/2024	Site	Demonamiddag groenbedekkers	Blog	https://www.pvl-vzw.be/demonamiddag-groenbedekkers/	18	-	-	-
11/03/2024	Nieuwsbrief	Demonamiddag groenbedekkers	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/7ed277ceed43/demonamiddag-groenbedekkers?e=[UNIQID]	150	-	-	8
20/03/2024	Facebook	Demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid0rrzd4FN2cQbgx7ug6X3yrJvFM4u1ncwPuPubS2W4tSga1RbeNjd8JZUyQAJ3iSDwI/	229	2	4	2
25/03/2024	Facebook	AFGELAST! Demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02LRcSYuB25xwvXGJZ2xLjRo9CgYRKCY8iphwXUFamAYVeQ4NfmhNx56Usr17pUjwVI/	249	1	7	-
25/03/2024	Nieuwsbrief	AFGELAST! Demonamiddag groenbedekkers	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/c5046db5cb99/demonamiddag-groenbedekkers-6720520?e=[UNIQID]	174	-	-	2
25/06/2024	Site	Erf- en Silosappen	Blog	https://www.pvl-vzw.be/erf-silosappen/	15	-	-	-
25/06/2024	Facebook	Erf- en Silosappen	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-erf-silosappen-activity-7211277019760750594-3Jia?utm_source=share&utm_medium=member_desktop	146	-	1	2
25/06/2024	LinkedIn	Erf- en Silosappen	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-erf-silosappen-activity-7211277019760750594-3Jia?utm_source=share&utm_medium=member_desktop	255	1	7	6
2/07/2024	Nieuwsbrief	Erf- en Silosappen	Nieuwsbericht	https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	167	-	-	9
19/07/2024	Site	Landbouwonderzoek open dag 2024	Evenement	https://www.pvl-vzw.be/events/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	117	-	-	-
19/07/2024	Nieuwsbrief	Landbouwonderzoek open dag 2024	Nieuwsbericht	https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	192	-	-	37
19/07/2024	Facebook	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	2	0	2	0
25/07/2024	LinkedIn	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7222325529457139712	120	-	-	4
7/08/2024	Nieuwsbrief	Nieuwsbrief augustus	Nieuwsbericht	https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	205	-	-	82
8/08/2024	Facebook	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	1175	5	2	19
8/08/2024	LinkedIn	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	115	1	1	4
12/08/2024	Facebook	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	117	1	2	2
19/08/2024	Facebook	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	237	1	1	2
20/08/2024	LinkedIn	Landbouwonderzoek open dag 2024	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	129	1	0	2
19/08/2024	Nieuwsbrief	Herinnering landbouwonderzoek open dag 2024	Nieuwsbericht	https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	154	-	-	31
5/11/2024	Facebook	Thematisch uitwisseling kennis	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	164	0	3	1
5/11/2024	LinkedIn	Thematisch uitwisseling kennis	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	119	0	1	2
10/12/2024	Facebook	Onderzoek naar groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	215	0	2	1
10/12/2024	LinkedIn	Onderzoek naar groenbedekkers	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	112	0	3	4
4/02/2025	Site	Demonamiddag groenbedekkers	Event	https://www.pvl-vzw.be/evergreen/	81	-	-	-
14/02/2025	Site	Gebruik van groenbedekkers voor een perceel	Bericht	https://www.pvl-vzw.be/gebruik-van-groenbedekkers-voor-een-perceel/	20	-	-	-
14/02/2025	Facebook	Uitnodiging demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	703	6	13	42
14/02/2025	LinkedIn	Uitnodiging demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/uitnodiging-demonamiddag-groenbedekkers-6717888	196	1	6	13
19/02/2025	Nieuwsbrief	Uitnodiging demonamiddag groenbedekkers	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/pvl-vzw/uitnodiging-demonamiddag-groenbedekkers-6717888	177	-	-	-
7/03/2025	Facebook	Herinnering demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	362	1	4	8
7/03/2025	Facebook	Herinnering demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	127	0	2	8
7/03/2025	Nieuwsbrief	Nieuwsbrief maart	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/pvl-vzw/nieuwsbrief-maart	149	-	-	34
11/03/2025	Nieuwsbrief	Demonamiddag groenbedekkers - reminder	Nieuwsbrief	https://mailchi.mp/pvl-vzw/demonamiddag-groenbedekkers-reminder	128	-	-	16
3/04/2025	Facebook	Recap demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	1148	1	16	0
3/04/2025	LinkedIn	Recap demonamiddag groenbedekkers	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	92	2	9	18
10/04/2025	Facebook	Tool Erf- en Silosappen	Bericht	https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/	746	2	7	1
10/04/2025	LinkedIn	Tool Erf- en Silosappen	Bericht	https://www.linkedin.com/posts/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/	485	3	10	14

Verder werd er ook online gecommuniceerd:

- 01/07/2022: <https://www.pvl-vzw.be/projecten/waterkwaliteit-een-geintegreerde-aanpak/>
- 30/08/2023: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/videos/868467088031787/>
- 10/10/2023: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid027JrXNML4uHV5yv4fcXphPCXZQwdUqlyheB6nY5qy9AJmuBj3E4GTH5EbcNAYt7D4I/>
- 04/03/2024: <https://mailchi.mp/78a908792893/uitnodiging-winterstudievergadering-6717888>
- 11/03/2024: <https://www.pvl-vzw.be/demonamiddag-groenbedekkers/>
- 11/03/2024: [https://mailchi.mp/7ed277ceed43/demonamiddag-groenbedekkers?e=\[UNIQID\]](https://mailchi.mp/7ed277ceed43/demonamiddag-groenbedekkers?e=[UNIQID])
- 20/03/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid0rrzd4FN2cQbgx7ug6X3yrJvFM4u1ncwPuPubS2W4tSga1RbeNjd8JZUyQAJ3iSDwI/>
- 25/03/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02LRcSYuB25xwvXGJZ2xLjRo9CgYRKCY8iphwXUFamAYVeQ4NfmhNx56Usr17pUjwVI/>
- 25/06/2024: [https://mailchi.mp/c5046db5cb99/demonamiddag-groenbedekkers-6720520?e=\[UNIQID\]](https://mailchi.mp/c5046db5cb99/demonamiddag-groenbedekkers-6720520?e=[UNIQID])
- 25/06/2024: <https://www.pvl-vzw.be/erf-silosappen/>
- 25/06/2024: https://www.linkedin.com/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-erf-silosappen-activity-7211277019760750594-3Jia?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
- 02/07/2024: <https://mailchi.mp/pvl-bocholt/nieuwsbrief-juni-6736747>
- 19/07/2024: <https://www.pvl-vzw.be/events/landbouwonderzoek-open-dag-2024/>
- 19/07/2024: <https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-2024/>
- 19/07/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid033YgtUkLczWgRVA8Dz1Hc5YzrAoWXBo1xpJ4e4GSvdRvqGxEyY4zHVXXgWHUmNg989I/>
- 25/07/2024: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7222325529457139712>

- 07/08/2024: <https://mailchi.mp/pvl-bocholt/nieuwsbrief-augustus-6737791>
- 08/08/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid034URJpTfjkToZAg7139bZEv68xyhCVvCoDcva1VzftbSg1pr3DbUdHZ1QkuyykiKl>
- 08/08/2024: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7227222005769478145>
- 12/08/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02SWj21ujukJiBbyZuq1rVAPAFhMsdKpsYymyppcLXG3G3PDvEtUXyWToL26A9JuMBI>
- 19/08/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02ggkSPPdXaxDkLVbrxTSKJZBA6T4XSdEC7tVmKGH18KW7GtHT36SXnXkHAQUzYTbKl>
- 20/08/2024: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7231543297142370304>
- 19/08/2024: <https://mailchi.mp/pvl-bocholt/landbouwonderzoek-open-dag-6739601>
- 05/11/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02tFr1inUcR4Bes5jHyhDE4U9jzWuCcSoTobnkmwCCNF6Q2ym7cgzJTBsMUvaTVGbPI>
- 05/11/2024: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7259489676489539584>
- 10/12/2024: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid0LsyC8kUPVqtcaiT5pp5iEuu8Yzt5QkDJS4wSdiZkgh6sQeTDS2r7RSgWeJ7jKh2il>
- 10/12/2024: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7272173324758093824>
- 04/02/2025: <https://www.pvl-vzw.be/events/demonamiddag-groenbedekkers/>
- 14/02/2025: <https://www.pvl-vzw.be/gebruik-van-groenbedekkers-voor-een-geintegreerde-aanpak-van-de-waterkwaliteit/>
- 14/02/2025: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid02Cmzc5ThjewZ86coocmpGGhvkLTVmY2sQ9Jkc65fzPiN4gKKVkhXMYH1bXn21YJsl>
- 14/02/2025: https://www.linkedin.com/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-uitnodiging-demonamiddag-groenbedekkers-activity-7296090889259544576-SOKN?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAABg2Fu8BmxDiBaGThgTHVpzo3iuf0tYK1KA
- 19/02/2025: [https://mailchi.mp/pvl-vzw/demonamiddag-groenbedekkers?e=\[UNIQID\]](https://mailchi.mp/pvl-vzw/demonamiddag-groenbedekkers?e=[UNIQID])
- 07/03/2025: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid0vVyu7bmrq7vRHVW64qSScRRqdeTVowxqxXFCc4rKezXLQDA31h8bfFWAF7VjkC2PI>
- 07/03/2025: <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7303700943982710784/?actorCompanyId=23053426>
- 7/03/2025: [https://mailchi.mp/pvl-vzw/nieuwsbrief-maart?e=\[UNIQID\]](https://mailchi.mp/pvl-vzw/nieuwsbrief-maart?e=[UNIQID])
- 11/03/2025: [https://mailchi.mp/pvl-vzw/reminder-demonamiddag-groenbedekkers?e=\[UNIQID\]](https://mailchi.mp/pvl-vzw/reminder-demonamiddag-groenbedekkers?e=[UNIQID])
- 03/04/2025: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/videos/3093037654186326>
- 03/04/2025: https://www.linkedin.com/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-proefenvormingscentrumvoordelandbouw-verstandvanboeren-activity-7313496745550766080-rZl7?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAABg2Fu8BmxDiBaGThgTHVpzo3iuf0tYK1KA
- 10/04/2025: <https://www.facebook.com/PVLBocholt/posts/pfbid0tpPVE5ffq6J7BHZftFqJq3kSrY1SdVZ6AejRnBMJQME8pukD3QgqF8Ye51ydCMI>
- 10/04/2025: <https://www.linkedin.com/posts/proef--en-vormingscentrum-voor-de-landbouw-proefenvormingscentrumvoordelandbouw-verstandvanboeren-activity-7316033455547404289->

Welke stappen moeten nog uitgevoerd worden?

Alles werd uitgevoerd!

Welke problemen, moeilijkheden, vertragingen heeft men tijdens de projectuitvoering vastgesteld?

Wegens de slechte weersomstandigheden (uitzonderlijk nat voorjaar) kon het demoment rond het inwerken van de verschillende groenbemesters niet doorgaan. Dit vormde echter geen probleem aangezien, door middel van een projectverlenging, een nieuw demoperceel werd aangelegd met een demomoment in het voorjaar van 2025, namelijk op 3 maart 2025.

Zijn er voor de uitvoering van het project bijzondere opvolgingsvoorwaarden opgelegd in de goedkeuringsbrief? Zo ja, hoe komt u hieraan tegemoet?

Neen

Werden de doelstellingen zoals voorgesteld in de projectfiche reeds behaald?

Welke doelstellingen werden eventueel (nog) niet behaald?

Zie eerder

Hoe wordt het project na afloop van de subsidie verdergezet? **(enkel in te vullen bij einddeclaratie)**

Na afloop van de subsidieperiode wordt het project verdergezet via de erf- en silosappen-tool die binnen het project werd ontwikkeld. Deze digitale tool blijft ook na de projectperiode beschikbaar voor landbouwers. Daarnaast kunnen landbouwers intekenen op de kennisportefeuille, waarin wij gerichte advisering aanbieden rond het beheer van erf- en silosappen. De projectpromotor blijft bovendien beschikbaar voor vragen over deze thematiek. Zo werden er ook buiten de projectperiode reeds bedrijfsbezoeken uitgevoerd, wat aantoont dat de ondersteuning duurzaam ingebed blijft.

Indicatoren: (in te vullen bij elke declaratie)

Geef hier aan de hand van de indicatoren die in de projectfiche werden ingevuld de evolutie van uw project weer.

Hier staan **de indicatoren voor uw doelstelling** nog eens opgesomd, deze moeten zo volledig mogelijk ingevuld worden. U kan bij de vaste indicatoren **enkel effectieve getallen** invullen. (niet door bvb. +10% te schrijven) Bij de eigen criteria kan je ook andere streefwaarden dan zuivere getallen invullen.

Indicatoren	Vooropgesteld resultaat	Bereikt resultaat op (15/04/2025):	Motivering/opmerkingen
Hoeveel mensen kunnen dankzij het project van de verbeterde voorzieningen genieten?	1000	1050	Dit omvat de landbouwers betrokken via bedrijfsbezoeken, maar ook de mensen die kennis hebben gekregen van het project op de open dag van PVL en de demodag groenbedekkers, de naburige landbouwbedrijven

			en de mensen betrokken via de gemeenten.
Voor hoeveel mensen bieden de verbeterde voorzieningen op het vlak van werkgelegenheid een meerwaarde? Aantal tijdelijke jobs: Aantal duurzame jobs:	1 0,5	1	Dit is een equivalent van de personen die er vanuit PVL op tewerkgesteld zijn.
Hoeveel landbouwbedrijven of landbouwers worden direct of indirect bij het project betrokken? Direct betrokken landbouwbedrijven of landbouwers: Indirect betrokken landbouwbedrijven of landbouwers:	40 1000	46 1040	Reeds op 46 bedrijven zijn bezoeken uitgevoerd. De indirect betrokkenen zijn in principe alvast alle landbouwers die aanwezig waren op de infovergaderingen (+/- 120), studievergadering (+/-130), opendeurdagen (+/- 500), open dag PVL (+/- 60), demo groenbedekkers (+/-30) en alle landbouwers die een brief gekregen hebben van de gemeente om te kunnen participeren (+/- 200), er is wel overlap tussen deze groepen.
Eigen indicatoren (uit projectaanvraag)	Vooropgesteld resultaat	Bereikt resultaat op (15/04/2025):	Motivering/opmerkingen
Aantal betrokken hectare	30 000	30000	33 Praktijkstalen werden geanalyseerd binnen het project wat resulteerde in bijhorende adviezen rond bemesting. Genomen dat gemiddeld een perceel 2ha groot is resulteert dit in een 70ha die rechtstreeks betrokken wordt. Vervolgens zullen landbouwers deze adviezen ook meenemen naar hun andere percelen (gemiddeld 50 ha per landbouwer). Verder passen een deel van de landbouwers die in contact gekomen zijn met het project (10% van 1040 landbouwers = 104) tevens de goede technieken toe wat het aantal ha sterk doet toenemen (104 * 2ha * 50 ha = 10400 ha). Tevens worden onrechtstreeks ook buurpercelen betrokken wat het aantal ha snel doet toenemen.
Aantal sensibilisatie- en/of communicatieacties over bodem/water	2	2	Infovergaderingen over het project en over de problematiek

Aantal kennisdelingsacties	2	3	Resultaten besproken in de gemeenten Pelt (2) en Peer (1).
Aantal demonstratieacties	4	4	Demonstratiedag over de vanggewassen, open dag PVL met demonstratie voorlopige resultaten, demonstratiedag vanggewassen 2024, demodag groenbedekkers 2025.
Aantal verschillende groenbemesters in de demo	12	51	Eerste aangelegde demo bevatte reeds 14 verschillende samenstellingen, 2 ^{de} demo na granen 16 en 2 ^{de} demo na maïs 7. De laatste demo vanggewassen na granen bevat 14 samenstellingen.
Aantal geanalyseerde percelen	60	33	33 praktijkstalen werden geanalyseerd
Aantal verschillende bewerkingstechnieken	6	6	De verschillende bewerkingstechnieken zullen worden uitgevoerd tijdens het demomoment onderwerpen vanggewassen na granen, deze demo werd echter geanalyseerd wegens slechte weersomstandigheden. Een nieuw demomoment werd ingepland 13 maart 2025 waarbij 6 verschillende bewerkingstechnieken werden gedemonstreerd.

Schat u in dat u de vooropgestelde indicatoren binnen de projectperiode kan realiseren? Indien niet, op welke manier vangt u dit op?

De verschillende indicatoren werden behaald met uitzondering het vooropgestelde aantal praktijkstalen (aantal geanalyseerde percelen). Landbouwers kregen de vrije keuze om stalen te laten nemen, maar in praktijk bleek dat landbouwers vaak de nodige gegevens reeds in bezit hadden via staalnames in kader van fosfaatklasse. Het niet volledig behalen van deze indicator had geen negatieve impact op het project. In tegendeel, het project werd (en wordt nog steeds) hartelijk ontvangen door zowel landbouwers als beleidsmakers. Zo werden er extra bedrijfsbezoeken gedaan. Het aantal knelpunten werd drastisch gereduceerd en er werd hard ingezet op de ontwikkeling van een erf- en silosappentool wat de langdurigheid van het project ten goede komt.

Wet op de overheidsopdrachten:

Enkel van toepassing indien uw organisatie de wet op de overheidsopdrachten dient toe te passen.

Voor elke overheidsopdracht met een waarde vanaf €2.500 excl BTW dient u in het plattelandloket een overheidsopdracht aan te maken via het tabblad 'Overheidsopdrachten'.

Controleer vooraleer u de declaratie indient of u ook de overheidsopdrachten heeft ingediend waarvoor u facturen zal indienen.

Noteer in onderstaande tabel kort de stand van zaken van de overheidsopdracht.

Bvb.:

- opdracht toegewezen, maar nog geen facturen ingediend
- opdracht in uitvoering
- Opdracht uitgevoerd.

De nummering in de eerste kolom stemt overeen met de nummering in het plattelandsloket.

<u>Nummer</u>	<u>Stand van zaken</u>
<u>1</u>	<u>Opdracht uitgevoerd</u>
<u>2</u>	
<u>3</u>	